

LO GERONÉS

SETMANARI DE AVISOS Y NOTICIES

PORTA-VEU DEL «CENTRE CATALANISTA DE GERONA Y SA COMARCA»

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Gerona.	1	pesseta	trimestre
Fora.	1'25	id.	id.
Estranger.	1'50	id.	id.
Un número 10 céntims			

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

Rambla Llibertat, 31

ANUNCIS Y COMUNICATS

Preus convencionals

De tots los llibres, folletos, etc., que s' remetin a la Redacció, se n donara compte en lo Setmanari.

Any 5.º

Diumenge 24 de Juliol de 1898

Núm. 223.

DE LA GUERRA

En pochos dies la causa de la pau ha guanyat molts partidaris: bona part dels patrioters d' un mes arrera s' han arribat a convencer de que, no més ab gallardia y una historia gloriosa no s' va enloch: practicamente, donchs, y baix el punt de vista material están ja convensuts; pero es precis més, es precis que s' convencen de que aquesta manera de pensar a que ls ha conduhit el desastre, l' havian d' haver tingut molt avans y l' haurian tinguda, tant solament haguessen fixat seriament en la qüestió y l' haguessen estudiada més a la llum del sentit comú que de les flamarades dels periódichs.

¿Qué es la guerra? Es l' us per part d' un Estat de la força armada, ab l' objecte de fer efectiu un dret que per part de qualsevol altre Estat se l' hi vulnera: la guerra es un medi, y com a tal subjecte primerament a una condició; la possibilitat racional de conduhir al fi. ¿Concorre aquesta condició en la que s' troba sostenint Espanya? Indubtablement que no, y en dos conceptes; el primer perque fins sense l' intervenció dels Estats Units se veyia venir ben clara y en plasso més ó menos lluny l' independència cubana, y l' segon perque l' desequilibri dels medis de guerra ab que contavan els dos Estats beligerants deixava veure d' un modo forsa segur que si Espanya volia fer valer per la guerra els seus drets l' hi passaria alló de ir por lana... etc. Per lo tant demanar una guerra que racionalment no s' podia esperar guanyar, es demanar un medi que no conduheix al fi.

Pot la guerra tenir algún altre objecte que l' restabliment del dret pertorbat? De cap manera: la teoria, que s' desprén de molts escrits y discursos, més carregats de lirisme que de lògica, de que entre ls Estats poden averhi veritaderas ofensas y que la guerra es un medi de reparació d' aquestes, es anticristiana y anticientífica; anticristiana, perque s' basa en l' idea de la venjansa, y anticientífica, perque es admetre que la nació faltada de medis de defensa té sempre culpa, ja que en aquesta especie de juicio de Dios té de perdre d' una manera quasi necessaria; en fi, y per' acaçar, contra aquest modo de veure poden aduhirse tots els mateixos arguments que contra l' desafio.

Y no obstant, es trist confesarho, una majoria inmensa del poble espanyol ha sigut durant molt temps partidaria de la guerra; Pobre poble! Seduhit per una premsa venal y nacionalista sense més ideals que la conveniencia del ilustre jefe y la butxaca del propietari, ha demostrat una vegada més que es com els fanals que donan la llum d' un color ó altre segons el vidre que ls hi posan. Aixó resultarà tant dur com se vulgui, pero no per aixó es menos cert; fins en els moments en que l' historia ens el presenta impetuós y dominador, apoderat de las riendas del govern en les grans revolucions, no es gens difícil veure que n aquella evolució el poble no hi ha posat més que la forsa bruta, siguent llavors mateix, en que s' presenta arrogant ab el nom de sobera, el dócil instrument que porta a la practica el pensament que l' hi han imbuhit dos ó tres inteligencias superiores, de vegades una sola, que de la mateixa manera l' hi haguessen fet fer lo contrari si aixís s' ho haguessen proposat.

Per aixó mateix, perquè veym que l' pés de l' opinió publica ha sigut un factor important en las nostras desgracias y perquè veym la manera artificial com se forma aquesta opinió, hem procurat un poch girarla en sentit molt diferent del que predicava la premsa patriotera des de l' comensament de la guerra de Cuba; per aixó avuy, cansats ja per molts que han anat obrint els ulls, procurém desenrotellar avans no dongui l' última empena.

No pretenim la infabilitat ni tractarém als que no pensen com nosaltres de la manera que ells ens tractan: aixís podem haver estat errats nosaltres al manifestarnos de bon principi de la qüestió cubana partidaris dels temperaments moderats, com ells al predicar la guerra: fins ara sembla que ls fets ens han donat més la rahó a nosaltres que a n' ells; pero, de seguir el camí que senyalavam nosaltres ¿qué podria resultar? tot lo més la pérdida de Cuba, lo que acceptaria ja tothom, lo que molts comencen a consi-

derar com un benefici pel país; y en cambi, de haver seguit el camí que ells han imposat ¿que n resulta? lo que tots veym, lo que diuen els telegramas y ploran las familias.

Han passat ja molts desgracias que haviam anunciat nosaltres, pero se n poden evitar algunas mes: qui hagi après en lo que está passant, vingui a colaborar en la nostra obra de pau, qui no pensi aixís pot anarsen ab aquesta massa, gracies a Deu, més minvada cada dia, que va per cafés y carrers cridant ¡guerra, guerra! de la mateixa manera y potser guiada per el mateix instint que li fa cridar ¡caballos, caballos! a la plassa de toros.

J. V. C.

Principis, no persones

Hem llegit en los diaris que l' general Martinez Campos ha donat son parer sobre la guerra y sobre la situació d' Espanya.

Respecte al primer punt, encara que ab més autoritat y més conexement de causa, s' ha expressat a poca diferencia de la mateixa manera que nosaltres ho haviam fet.

En quant al segon, es de opinió que l' actual Govern deu fer la pau, y, aquesta feta, pera la liquidació subsegüent no hi ha altre remey que encarregarla al partit lliberal ó al conservador, ja que no s' veuen en lloch homes nous capassos d' aquest comés.

No sabem lo que l' general Martinez Campos entén per liquidació. De tots modos, de les seves paraules se n desprén que no dona a la present crisis de l' Estat espanyol tota la pahorosa transcendencia que realment té.

En nostre concepte, lo qu' ha caygut, lo que s' ha desacreditat, lo que s' ha enfonsat, no son solzament los homes y ls partits governants; sino les idees, los principis, los procediments que aquestos homes mantentan y representavan.

Enténgas que al dir axó no ns referim, com los republicans, a formes de govern, sempre accidentals; ni, com los carlins, a cambis de dinastia. Uns y altres no aspiran a res més que a substituhir en l' usdefruyt del poder als qu' avuy lo disfrutan.

A lo que ns referim, es a la concepció mateixa de l' Estat, a les atribucions que a n aquest corresponen.

La absorció per l' Estat de totes les forses, de totes les energies, de tota la vida del poble: axó es lo qu' ha fracassat, lo que s' deu substituhir.

L' Estat no es la nació, sino exclusivament l' entitat que la representa.

Y, per lo mateix, la nació, lo país, no s' deu sacrificar a les exigencies, a les conveniencias de l' Estat; sino al contrari, aquest deu atemperarse a les conveniencias, als interessos de la nació.

La nació no es forta ni rica, perque l' Estat disposi de molts diners ni de molts soldats; sino perque tinga energia moral y material suficient pera traure forses de tota mena quan convinga y quan la conservació y defensa propia ho exigexi.

¿Ahont es avuy en lo poble aquesta energia moral y material? ¿Ahont son los que espontánia y voluntariament donan pera la conservació y defensa de la patria la seva sanch ó ls seus diners?

En cambi, may havia sigut fort com ara l' Estat espanyol, may havia pogut cridar tants de soldats, ni pujar tant los pagos de tota mena, ni fer tant lo que li dongués la gana, sense protesta violenta ni pacífica de ningú.

Y ¿de qué li ha servit, de que li serveix al Estat aquesta forsa, aquesta omnipotencia? ¿Ha pogut ab ella respondre de la conservació ni de la defensa de la patria?

No: no s' governa un país, ni s' mira per la seva prosperitat, ni s' vetlla per la seva fortalesa, volguent tenirho tot al puny, volguent manar en l' individu, en la familia, en lo municipi, en les regions; no dei-

xant moure's ni respirar a ningú independentment de la esfera del Estat; agarrtant a uns y altres sempre ab caminadors, y privantloshi tota iniciativa, tota vida.

Ab axó lo que s' logra, es lo qu' ha succehit; anorear en lo país tota resistencia, tota energia moral y material, fins al punt de que l' veym indiferent y alelat devant les desgracias de la nació, com si no cayguesen sobre les seves espatlles y si únicament sobre les del Govern, al quin está acostumat a mirar com a una entitat totalment divorciada d' ell y contra la quina res pot.

Fora les coses de son lloch, ha resultat que en les hores de proba, ni l' Estat ni l' país han cumplert ni pogut cumplir ab la seva missió, y la desfeta ha deixat aclapahits a l' un y a l' altre, sens que ni sisquera hagi sigut prou potent pera matar la superbia y rapacitat d' aquell, ni acabar ab les ambicions y ls odís que divididexen a aquest últim.

A n' aixó es a lo que s' ha de posar remey, axó es lo que s' ha de liquidar, y pera ferho no servexen ni ls homes, ni ls partits, ni les idees, ni ls sistemas de Govern que fins ara han predominat.

Se necessita no solsament gent nova, sino pensament nou. Se necessita restaurar lo país, tornarli la vida y la energia; rodejar del respecte a que tenen dret a totes les entitats naturals é historíques, y que l' Govern, com a exteriorisació de l' Estat, se fassi càrrech de que no es l' amo de la nació, sino l' representant d' ella, y que per ella y en benefici d' ella existeix y deu obrar.

J. B. y S.

FORA DE TÓ

El Regional de Figueras ens ha fet conixer un article firmat per S. Pey Ordeix y publicat en El Urbión en lo quin aquest senyor després d' alegar sos drets a tractar la qüestió regionalista, entre ls quins se distingeix l' haver publicat uns articles en lo Diari Catalán l' any 1890 que contribuïren molt a la propagació del regionalismo verdadero y també l' haver fundat a Burgó de Osma l' any 1892 El Oxomense defensor de la política regionalista, y de declarar que El Urbión, ahont escriu, es un periódich « francament regionalista; pero no regionalista de este ó aquel color; sino a la española: » les empen contra ls catalanistas y contra tots los catalans que demanan la pau, ab un furor guerrero y ab una sanya digne de qualsevol xirigotero de La Publicidad, del més rabiós partidari de D. Carles y fins del més beatífich dels integristas a les ordes de D. Ramón Nocedal que, axis com repartexen a voluntat patents de católich, ara sembla qu' han agafat la manía de repartir també patents de regionalista, pero de « regionalismo verdadero... » « no de este ni aquel color; sino a la española, » es a dir, regionalisme integrista, nocedalí y guerrero.

Tot axó ns tindria sense cap cuidado y fins perdonariem a n' aquell senyor la bona voluntat y la sana intenció ab que s' ocupa dels catalanistas, en gracia als serveys que diu que té fets a la causa del regionalisme a la espanyola; sino fos que en son desahogo guerrer demostra saber del catalanisme y dels catalanistas solsament lo que n deu haver sentit a dir per allá a Castilla, perque encara que s' català diu, y ben bé s' coneix, que fa temps es fora de Catalunya.

Perque si no n fos fora, sabria y li constaria bé que ls catalanistas desde ls principis dels alsaments de Cuba y Filipines eran contraris de la política guerrera que seguí l' Govern presidit per don Anton Cánova y partidaris de la concessió a les colonias de la autonomia que per ells demanan; sabria que res te-

Pero, arribant al cas que tenim entre mans de convertir-se l'aygua per la vehemencia y activitat del calor en ayre subtil y saludable. es opinió de molts autors graves y experimentats que segueixen Linze, los Conimbricenses y Oviedo, y quan faltasen autors nos bastaria la esperiencia tan clara en aquest particular que no la pot negar sino que ni conegu el sol al mitj del dia.

La primera esperiencia es pendre una bola de bronze tova per dintre y que tinga sols un foradet per lo qual se posan algunas gotas d'aygua dins la bola, y desta manera posarla en un braser de foch y al punt que la calor suficient s'ha encorporat en la bola y en l'aygua que te dintre, destrueix la forma d'aygua é introduheix la forma d'ayre convertint aquella aygua en ayre, de tal manera que basta per conservar lo braser encés, y es tan comuna aquesta esperiencia entre les nacions septentrionals que en los brasers sempre posan la bola, aixi com he dit disposada, pera que se tinga y conserve encesos; la qual esperiencia he jo feta moltes vegades en Espanya pera major certesa mia en aquesta veritat.

La segona esperiencia es encara més comuna y manual, y es d'una poma que posantla al foch la calor li converteix algunas porcions aqueas en ayre de modo que cada dia s'adverteix que ix l'ayre de la poma, y no perque antes lo foch no tinga sino que, com es de son natural tan ayguadora, la vehemencia del foch li converteix aquelles parts en ayre.

La tercera esperiencia es de llenya verda, que per serho té més parts aquas que no la seca a la qual lo temps ha consumit aquelles porcions aygualosas; si s'posa en lo foch la calor converteix part d'aquell humor aqueo en ayre de manera que s'adona a coneixer ab lo siular que fa al eixir per los poros oberts de la llenya y ab lo encendre moltes vegades lo foch lo qual no fa la llenya feta per faltarli aquell vapor aygualós que puga convertirse en ayre.

Deixo la quarta esperiencia que aportan alguns, y es de l'olla quan bull que la calor rarefa las parts de l'aygua y les converteix en gran part en sutil ayre com se veu per la esperiencia si s'aplica una candela encesa al costat de la cobertora per hont l'olla puga respirar que al mateix punt la mata, si be s'podria duptar si es vapor lo que ix de l'olla ó si es ayre; pero lo més cert es que juntament ix de l'olla que bull ayre y vapor; y las parts més sutils de l'aygua se converteixen en ayre y las més crassas en vapor.

D'aquestes autoritats allegadas y esperiencias dalt ditas, se pot conjecturar més que probablement qual sia la causa del ayre en los Bufadors d'Olot assentant que es la calor gran del sol que, donant de plé en aquella montanya cavernosa y prenent més forsa la sua activitat en la tosca, naturalment més apte pera la calor que altres pedras, converteix en ayre las parts més sutils d'algunes venas d'aygua ó vapor aqueos que calenta en las entranyas de la terra, y, no trobant aquell ayre aixi convertit per hont eixir sino per las bocas dels bufadors, que data porta ruit al modo que l'aygua tancada dins lo bola de bronze s'converteix en ayre ab la calor del foch y, no trobant altra porta per hont eixir sino per lo foradet obert, per ell causa son efecte.

Que sia la calor del sol la causa única del ayre en los Bufadors d'Olot ho declara bastantament la mateixa esperiencia perque en lo hivern y en las primaveraas quan lo sol te poca forsa no despedeixen los bufadors un alé d'ayre, sino es en algún rarum contingens que s'unissen algunas causas extraordinariament pera produhirlo, y solament comensan a respirar quan lo sol en lo esliu apreta més ab sa calor, y creix l'ayre al pas que creix la calor y s'acaba quan la calor acaba. Y s'ha notat no pocas vegadas que 'ls anys de major calor es major la vehemencia del ayre, com al contrari menor quan es més templada la calor, ab que apar que no s'pot negar que 'l sol ab la calor de estiu sia la causa del ayre en los bufadors.

Solament se podria posar en controversia qual sia la materia que la calor del sol converteix en ayre: si acas es l'aygua ó algún vapor aqueo ó si acas es la terra ó alguna exalació terrea. Perque també es sentencia d'alguns autors en las disputas dels meteoros que la exalació terrea algunas vegadas se converteix en núvols que algunas vegadas se resolen en ayre enloch de convertirse en aygua; y que las exalacions terreas que Linze anomena parts menudas separadas de la terra se convertescan algunas vegadas en ayres, es sentencia d'Aristótil la qual segueixen los Conimbricenses, Telles y Linze ab molts altres Paripatétichs ab que s'pot duptar si l'ayre dels bufadors pren son principi de l'aygua ó vapors aqueos, ó si 'l pren de la terra ó exalacions terreas.

Lo meu sentir en aquest particular es que l'aygua ó vapor aqueo y no la terra ó exalació terrea es la materia de la conversio del ayre en los bufadors. Móme per aquesta resolució l'autoritat d'Aristótil, Sant Thomás y del Cardenal Toledo ab lo corrent dels doctors; perque aquells elements se converteixen més facilment entre si que tenen qualitats semblants y semblants, que no aquells que las tenen dessemblants y contrarias, y més simbolisa l'aygua ó vapor aqueo ab l'ayre que no la terra ó exalacions terreas, ab que més facilment se convertirá l'aygua ó vapor aqueo en ayre que no la terra ó exalacions terreas en los bufadors.

Que simbolisa més l'aygua ó vapor aqueo ab l'ayre que no la terra ó exalació terrea ab l'ayre, se prova ab facilitat, perque l'ayre, en la opinió més corrent que segueixen Aristótil, los Conimbricenses, Rubio, Hurtado y Oviedo, es humit y calent en excellenti; y l'aygua es freda y humida en la opinió més apadrinada y atmesa, la qual, á més de Aristótil y 'ls autors citats, l'abrassan també Sant Ambrós, Sant Basilio y Plutarco, ab que l'aygua y l'ayre simbolisan y convenen en la qualitat humida, puig l'ayre es humit y l'aygua també es humida. Pero la terra y exalacions terreas son secas y fredas en la comuna opinió que segueixen Aristótil, los Conimbricenses, Hurtado y Oviedo en los lloch citats, ab que l'ayre y la terra ó exalacions terreas no simbolisan en ninguna qualitat ans be son contrarias en los dos, puig l'ayre es humit y calent y la terra es seca y freda; y aixi convenint l'ayre y aygua en una qualitat d'humitat, y essent contraris l'ayre y terra ó exalacions terreas en las dos qualitats, més fácil será de creure que l'aygua ó vapor aqueo s'convertiria en ayre, que no que la terra ó exalacions terreas se convertescan en ayre.

La proposició y resolució meva aixis confirmada s'prova encara millor ab la rahó natural, perque més fácil cosa es pera una conversió destruhir un contrari que no destruhirne dos: sen aixis es que pera que l'aygua s'convertesca en ayre, solament s'ha de destruhir un contrari qu' es la frialdat y pera que la terra ó exalacions terreas se convertescan en ayre s'han de destruhir dos contraris, que son sequedat y frialdat. Luego més fácil es de creure que en los bufadors d'Olot l'aygua ó vapors aqueos se converteixen en ayre que no creure que la terra ó exalacions terreas se converteixen en ayre.

Quant y més que en la terra ó exalacions terreas se troba una qualitat que 'l sol, causa del ayre en los bufadors d'Olot, no pot destruhir pera convertir la terra ó exalacions terreas en ayre. Perque la terra te la qualitat de seca in summo y 'l sol ab lo seu calor no destrueix la sequedat sino que 'l calor la aumenta com consta de la esperiencia; luego lo sol, que es causa del ayre en los bufadors ab lo seu calor, no podria destruhir la sequedat de la terra ó exalacions terreas pera convertir las en ayre; y es esperiencia certa que la sequedat solament se destrueix per la humitat que es son contrari: sent aixis es que 'l sol ab lo seu calor no introduheix humitat sino sequedat en la terra. Després clarament se veu que 'l sol ab lo seu calor no pot convertir en ayre la terra ó exalacions terreas.

Pero al contrari se percebeix y demostra ab claretat com l'aygua s'puga convertir facilment en ayre per causa de calor excessiu del sol en lo d'istiu. Perque l'aygua ó vapor aqueo solament se oposan ab l'ayre en la frialdat; sent aixis es que 'l sol ab lo seu excessiu calor destrueix la frialdat. Prompte s' deixa molt be entendre com per causa del calor del sol l'aygua ó vapor aqueo de las entranyas de la terra se convertesca en ayre en los bufadors.

(Seguirá)

SECCIÓ LITERARIA

FLOR DE BOSCH

¡Y qué depressa los temps que vá!
Ja fa una anyada — ¡quan de temps fa! —
qu' á la pubilla de Mas Reyné,
venint de fira, la vaig trová
vora dels roures de Puigpalté.

— ¿Vols ma companya? — dichli al instant,
y ella, enrogida, los ulls baixant,
mitj riolera, me 'n digué « sí »;
y xano xano tot conversant
anárem fentne junts lo camí.

¡Com ho trobava lo jorn aquell
tot lo que veyia bonich y bell
ab la pubilla poguent anar!
Ja no cabia casi ni en pell
de tant alegre que 'm vaig posar.

En la baixada de Garrumber
varem trovarne lo vell Traver.
Fá una rialla y 'ns diu: — ¡Bon Deu!
minyons ¿casori? ¡com ha de ser!
¡bona parella! ¡quin goig fereu! —

¡Pobre María! quan lo senti
son rostre púdich d'hermós carmi
prest colorava gentil rubor
y vá mirarme breument á mi
¡com batejava llavors son cor!

Los que passavan tot mitj rient
aixis nos deyan la bona gent:
— ¡noy ja 's fet fira! ¡bé t'has firat! —
y jo sentinho de tant content
¡si 'n caminava d'enravenat!

Al ser á Farga, fins lo baylet
que 'ls bons engaga per 'quell indret
— ¡quina parella! — fent petá 'ls dits
diu desseguida tot fent l'uilet
— ¡vaja! ¡quin dia menjem confits?

Quan ningú 'ns veyia posanthi 'l cor
tant foll parlava de mon amor
qu' alguna volta y ab tó de reny
ella mirantme, tot de tráydor,
enrajolada, deya ¡poch seny!

Al sé á la porta de casa seu
¡com tremolava la meva veu!
que ni sabia sols dirli res.
Yam despedirnos diguent « adieu »
y d' á les hores no 'ns hem vist més.

Molts cops á soles estich pensant:
¡qui sab si ella tot trastejant
pels llochs qu' havíam recorregut
aquells bells dies va recordant
vessants de joya, de joventut?

Si la trobava — com jo anhé —
ab paraletes dolces com mel
renaxeria lo nostre amor,
y junts feriam de ditra un cel
sempre besantnos, cor sobre cor.

NARCÍS DE FONTANILLES

Gerona, 1896.

¡El tren ha mort un home!....

Ni 'ls crits del guardabarrera ni 'ls del maquinista hi valgueren rés. Arribá el tren, y agafant com una palla aquell home qu' estava al mitj de la vía, el tombá, arrossegá, capgirá, passaren las rodas pel seu coll, y allá quedá un munt de carn, com á final de la historia del infelís pastor en la plenitud de la seva vida.

Quedá son cap separat del tronch, y ajagut d' un costat semblava que reposés tranquilament damunt del coixí de sorra que terraplenava la vía.

L' accident ocorregué sens poguerlo evitar ningú.

El guardabarrera, cumplint ab son deber, formava cuydadós al pas del tren. Sols un pastor ab un remat de cabras, á l'altra banda del camí esperava que passés aquell ràpit comboy de carruatges. Al entrar el tren al desmunt, xiulá com de costum la máquina. Ab aquell to estrident s'esvaïren unas quantas cabras del remat pujant dalt la vía. El pastor temerós del perill que corrian aquells animals quina custodia li confiaren, intentá ferlos posar á lloch segur. Ho conseguí, mes... el tren l'arrepregá á n'ell. Allí quedá sens vida. Las cabras sense 'l guía prosseguiren després son camí cap al corral.. Diu, qui las vegé, que anavan avansant pausadament, pero sense fer cas de las herbas dels márges vorérs, com si tinguessin coneixement del mal que deixavan radera.

Vareig veure la víctima, y 'l quadro que oferia era horripilant. El cap al mitj de la vía, y cinch metres més enllá jeya el cos en un bassal de sanch, estirat, ab un bras sota l'espatlla, plé de feridas. Una d' ellas li tragué just el cor enfora mostrantlo demunt la torrada pell del seu pit.

Diu que aquell home no era dels país. Qu' encara no feya mitj any que havia vingut. Se sabia que tenia dugas filles servint de criadas á la capital. Tothom qui 'l tractá se l'estimava. Era molt obligat, y may doná un rés que dir. Un dia li preguntaren per son estat y digué qu' era casat. — ¿Y donchs, ahont teniu la dona? — ¡Qué sé jo! — ¿Que no llaurava gayre dret? — No massa; hauria tingut de castigarla molt, y per no ferho, vaig estimarm més deixarla.

¡Quí sab si aquell cor visqué encongít tota la vida pels sufriments, y sols al arrancarli del pit trová en aquest mon verdadera pau y calma!

¡Pobre pastor! Encara 'm sembla que 'l veig al endemá á la sala de autopsia del cementiri de la vila. Aquell cos colpejat, el cor de un tó vermell morat damunt la pell morena del pit, y el cap, ¡aquell cap de guillotinat! ab son cabell gris, las dúas feridas del front y aquells dos ulls oberts que semblavan mirarme fixament mentres el doctor el tenia suspés per una aurella...

¡Quí hagués pogut anar destriant punt per punt tota la historia d' aquell home, ercrifurerla, comentarla ó compondre una elegia ben tendre! No pogué ser, no se 'n recullí gayre cosa més que 'ls detalls d' una mort tant violenta. Quí sab! potser sería tant trista y sens recompensa final que val més condensarla ab lo plany que duya en sí la noticia que s'aná escampant per la vila.

— ¿Qué no ho sabéu?
— ¡j.....!!
— ¡j El tren ha mort un home!!

JOSEPH XIMENO PLANAS.

SECCIÓ COMERCIAL

Mercat de Gerona del die 23 de Juliol

Especies	Mesures	Pessetes
Blat	QUARTERA DE 8 J LITRES	22'00
Mestall	»	18'00
Ordi	»	9'00
Ségol	»	15'00
Cívada	»	8'00
Besses	»	15'00
Mill	»	16'00
Panis	»	12'00
Blat de moro	»	16'00
Llobins	»	10'50
Fabes	»	13'00
Fabó	»	14'50
Fassols	»	40'00
Monjetes	»	28'00
Ous	Dotzena	0'90

SECCIÓ RELIGIOSA

SANTS DE LA SETMANA

- Diumenge 24. — Sta. Cristina; St. Capító.
- Dilluns 25. — St. Jaume y St. Cugat.
- Dimars 26. — Sta. Anna.
- Dimecres 27. — St. Pantaleó; Stes. Juliana y Semproniana.
- Dijous 28. — Sts. Victor, Nazari y Celz.
- Divenres 29. — Stes. Marta, Serafina y Beatriu; St. Llop.
- Disapte 30. — Sts. Abdon y Scaen; Sts. Donatila y Teodora.

Quaranta Hores. — En la iglesia del Mercadal.

Establiment tipogràfic de Pacia Torres. Constitució, 2. — Gerona.

SECCIO D' ANUNCIS

SORTIDAS DELS TRENS

LÍNEA DE TARRAGONA Á BARCELONA Y FRANSA

De Gerona á Barcelona

	Mati	Tarde
Correu.	6'48	
Càrrega.	10'37	
Omnibus.		3
Ràpit.		5'09

Los trens correus y omnibus portan cotxes de 1.ª, 2.ª y 3.ª; el de càrrega de 3.ª y el ràpit de 1.ª y 2.ª.

De Gerona á Port-Bou

	Mati	Tarde
Omnibus.	8'39	
Càrrega.		12'43
Mixte.		5'40
Correu.		7'35

Lo tren omnibus porta cotxes de 1.ª, 2.ª y 3.ª; el de càrrega y mixte 2.ª y 3.ª y el correu 1.ª y 2.ª.

LÍNEA DE SAN FELIU DE GUIXOLS Á GERONA

De Gerona á San Feliu

	Mati	Tarde
Tren de banyistes (Juriol y Agost)	5'09	
Correu.	8'54	
Mixte.	11'44	
Mixte.		3'22
Correu.		5'35

Tots los trens portan cotxes de 1.ª y 2.ª classe.

De San Feliu á Gerona

	Mati	Tarde
Correu.	4'32	
Mixte.	7'30	
Correu.		12'44
Mixte.		2'50
Tren de banyistes (Juriol y Agost)		5'40

LÍNEA DE OLOT Á GERONA

De Salt (Gerona) á Amer

	Mati	Tarde
Núm. 2.	9'40	
Núm. 4.		3
Núm. 6.		6

Tots los trens portan cotxes de 2.ª y 3.ª classe.

De Amer (Gerona) á Salt

	Mati	Tarde
Núm. 1.	7'40	
Núm. 3.		1
Núm. 5.		4'30

ORDINACIONS

Pera Banyolas á las 9 y 11 mati (correu) y á las 2, 4 y 6 de la tarde. (Fonda del Centre y Casa Jandreta.)
 Pera Cassá de la Selva cada mitxa hora (Pont de Pedra.)
 Pera Olot á las 11 mati (correu) y á las 6 de la tarde. (Fonda del Centre.)
 Pera La Bisbal á la 1 de la tarde. (Hostal de la Rossa, voltas d' en Rosés.)
 Pera Anglés, La Sella y Amer, á las 10 mati (correu.) Hostal de Miquel Boix. (Plassa del Grá.)
 Pera Salt tot lo mati fins á las 6 de la tarde (Pont de Pedra.)

Gran éxit en mollíssimas familias d' Espanya

La gran sopa Purés marca Baget-Reus

Recomanan son us totas las eminencias mélicas del mon, per esser la mes agradable, económica, alimenticia y mes facil de digirir. Ab l' ús constant d' ellas se conseguix mes facilitat en la digestió, fomenta la bellesa física y presta al cos un marcat caracter de lleugeresa y galanura. Lo poder nutritiu necessita de una materia asuada en los aliments y aquest se troba en las sopas «de PURÉS MARCA BAGET», que mantenen nostros humors en un saludable estat d' alcolicitat que ns preserva del reumatisme, gota diabetis y demás dolencias originals.

Las clases, avuy posadas á la venta son: *Puré de pessols verts.* — *Puré de fabas.* — *Puré de lletias.* — *Puré de fassols.* — *Puré de flor de arroz.* — *Puré de flor de cibada.* — *Puré de flor de sigrons turrats de Font de Sauco y la gran «salsa universal».*

PREUS DE VENTA

Un paquet que val pel públich. *un ral*, produeix de 7 á 9 plats de sopa, y un paquet doble, que val *dos rals*, produeix de 15 á 17 plats.

PUNTS DE VENTA EN AQUESTA CAPITAL

- Don Benet Massot. — Plassa del Marqués de Camps.
- » Ramón Lladó. — Carrer de Barcelona, núm. 7.
- » Antoni Gruarmoner. — En Francisco, 4.
- » Llorens Massa. — Rambla
- » Emili Andrés. — Sta. Clara, 4.
- » Sebastiá Alsina. — Mercaders, 20.

Representant exclusiu en la Provincia:

RAMÓN GISPERT.—GERONA

LO GERONÉS

SETMANARI PORTA-VEU

DEL «CENTRE CATALANISTA DE GERONA Y SA COMARCA»

Redacció y Administració: Rambla de la Llibertat 31

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

1 pesseta trimestre	1'50 pesseta trimestre
1 pesseta trimestre	Estranger.
1'25 id.	Un número sol.
1'25 id.	0'10 id.

Banch Vitalici de Espanya

LA PREVISION

BANCH VITALICI DE CATALUNYA

Companyas de segurs sobre la vida reunidas

Carrer Ample 64, BARCELONA

CAPITAL SOCIAL **15.000.000** DE PESETAS.

Reservas en 31 Desembre de 1896 9.235,908'05 pts.

Capitals assegurats desde la fundació de las C.^{as} fins al 31 Dbre 1897. 203.-80,352'95 »

Pagat per sinistres, pólissas vensudas y altres comptes fins igual data. 13.332,881'61 »

Delegat general en la Província

Joseph Coderch y Bacó

Agents en la Capital

Toribi Corominas.— Narcis Boadas

MAXIM FERNANDEZ

PERRUQUER DE S. M.

Ayguia Minóxima vegetal pera tenyer lo cabell. No te rival en lo mon, perquè á més de sos efectes maravellosos, no taca ni perjudica la pell en lo més mínim.

Aquest assombrós y sorprent específich, se usa en dita perruqueria.

5, Carrer de l' Argenteria, 5, entresol

GERONA

Son tinturas superiors las que en Máximo fabrica: tenyintse ab elles, senyors un vell, troba sense esforços dona jove, guapa y rica.

Tintura BISINIA instantánea

CORREUS

Entradas

Madrid.	8'48 mati.
Barcelona.	8'48 m.
Fransa.	7'00 m. y 3'19 tarde
Puigcerdá y Ripoll.	5'30 m.
Olot y sa línea.	5'30
S. Feliu de Guixols	7'00 m. y 6 tarde
Amer y sa línea.	6'30 m.
S. Aniol y sa línea.	7'00 m.
Estanyol y sa línea.	7'00 m.

Sortidas

	3'19 tarde.
	7'00 mati.
	8'48 m. y 8'00 nit.
	11'00 m.
	11'00 m.
	9'00 m. y 6'00 tarde
	10'00 m.
	10'00 m.
	10'00 m.